

VOLENTICS GYULA

Delia István plébános élete és munkássága

Delia István apja, id. Delia István cipésmester, Delia Mihály és Steyer Éva gyermekeként született. Anyjának, Herczeg Veronikának Herczeg János és Zdravec Rozália voltak a szülei. Édesapja a Vajdaságból származott, míg édesanyja Kiskunhalastól néhány kilométerre látta meg a napvilágot. Apja – 1896-ban kelt leszerelő levele szerint – huszárként szolgált az Észak-Németországban (Alsó-Szászországban) található Wolfsburg városában. Szülei 1904-ben, Kiskunhalason kötöttek házasságot.

Delia István 1905. június 9-én született az akkor még Pest-Pilis-Solt vármegyei és a Váci Egyházmegyében található Kiskunhalason. Elemi iskolai kötelezettségeinek 1911-től 1915-ig a Kiskunhalasi Központi Állami Elemi Iskola falai között tett eleget. Annak ellenére, hogy később katolikus pap lett, gimnáziumi tanulmányait – 1916 és 1923 között – a Kiskunhalasi Református Főgimnáziumban végezte. Tanulmányi eredménye végig kimagaslóan jó volt. Delia István papszentelése 1927. október 16-án történt Vácon. Primíciáját (újmiséjét) ekkor szülőhelyén is bemutatthatta.

Delia István 1943-ban

Papi pályáját 1927–1930 között Sándorfalván, majd 1930–1931-ben Csongrádon segédlelkészként (káplán) kezdte. Az 1931–1932 években Gödöllőn hitoktató, majd 1932–36-ig ismét segédlelkész a Vác-Felsővárosi Plébánián. Ezután a Csongrád megyei Pusztamérgesre került, ahol 1936 és 1943 között teljesített plébánosi szolgálatot és tevékenyen részt vett abban a munkában, amely a településnek saját templomot adott. A pusztamérgesi templom építésének terve már 1911-ben felmerült. Az I. világháború, majd az azt követő zavaros politikai helyzet, később a gazdasági világválság miatt azonban a tényleges építési munkálatok csak 1937-ben, egy évvel Delia István idehelyezése után kezdődhettek el. Az ő kitartó munkájának, fáradalmat és a sorssal megalkuvást nem ismerő egyéniségének eredményeképpen a templom 1939-ben elkészült.

Hét alföldi év után Delia Dunakeszire került, ahol a MÁV-telepen 1943–1956 között kihelyezett lelkészi feladatokat teljesített, ugyanis e plébánia csak 1957-től lett önálló. Delia hivatalosan 1943. szeptember 1-től lett dunakeszi lakos. Első „szállásadója” a Magyar Államvasutak, lakása pedig a Műhelytelep VII. épület II. emelet 2. ajtó alatt volt. 1950 szeptemberében már a Szent István út 38. szám alatt lévő plébániára költözhetett át. Munkakönyvi bejegyzése alapján 1943-ban mint római katolikus „MÁV tanonchitoktató” dolgozott Dunakeszi-Műhelytelepen. Meghatározó szerepet vállalt a Jézus Szíve templom (Mindszenty tér 2.) felépítésében (1942–1944), illetve a plébánia létrehozásában. 1944-re elkészült a templom, melyet a váci püspök, dr. Pétery József június 29-én a bombázások miatt csak a reggeli órákban tudott felszentelni. Azonban az új templom nem sokáig okozott örömet a híveknek, mivel a háború alatt Vác irányából egy belövés megrongálta falát és tornyát. Később a Járműjavító dolgozói hozták helyre a károkat.

Delia a háború idején a hívek igaz gyámolítója volt, bár fennmaradt levelezése alapján megállapítható, hogy többen bírálták is. 1952-ben Dunakeszin ünnepelhette ezüstmiséjét.

Delia István 1948-ban Dunakeszin, Kilényi Terézia elsőáldozóval

Pályája végén, 1956 és 1971 között, Bartoss Gézátt váltva, köztisztviselőként működött Sződön. Idős szüleit magához vette, akik később itt, a plébánián hunytak el.

A szödi templomot plébánossága idején, 1959-ben al-secco technikával kifestették. Ekkortól márványmintásak az oszlopok, díszítettek az ablakok alsó és felső részei és freskóval díszítettek a boltozatok. 1963 decemberében tiszteletbeli esperes címet kapott. Megromlott egészsége miatt 1971-ben Antal József követte őt a plébánosi szolgálatban, de adminisztrátorként továbbra is a plébánián lakott. Sajnos a Historia Domusba (egyháztörténet) nem írt. Delia Pista bácsit – ahogy a szödiek azóta is emlegetik – a szödi plébániaépület emeleti lakosztályában 1971. október 23-án, 66. életévében érte a halál. Lelki üdvéért a szentmisét és a temetési szertartást egyaránt dr. Vajda József váci segédpüspök végezte. Magánkönyvtárát a Váci Egyházmegyei Könyvtárra hagyta. A szödiek emlékezetében szókimondó, közvetlen, barátságos emberként maradt meg. Sírján az alábbi felirat olvasható:

„Szeretett lelkipásztorunk Delia István c. esperes 1905–1971
»Nem magának élt, hanem másokat boldogítani volt célja,
s jót tenni öröme.«

Hálából a szödi hívek”

Forrásirodalom:

Csoma Attila (szerk.): *Dunakeszi arcképcsarnok*. Dunakeszi, 2005.

Delia István plébános hagyatéka (Szödi Helytörténeti Alapítvány Levéltára)

Dr. Varga Lajos: *Dunakeszi egyháztörténetének vázlatos ismertetése*. In.: *Dunakeszi Körösi Csoma Sándor Általános Iskola 2003–2004. évi évkönyve*. (különlenyomat). Dunakeszi, 2004.

Dr. Varga Lajos: *A Váci Egyházmegye történeti földrajza*. Vác, 1997.

Historia Domus Szödiensis

Szödi halotti anyakönyv (1963, 1965, 1971, Polgármesteri Hivatal)

Váci Egyházmegyei Almanach. Vác, 1970.

Volentics Gyula: *Szöd község történeti monográfiája 1255–2005*. Szöd, 2005.